

IDAs Klimasvar

Virkemiddelkatalog fra IDAs Klimasvar -Transport- og energiløsninger 2030

I forbindelse med IDAs Klimasvar er udarbejdet et idekatalog med politiske virkemidler. Listen over virkemidler skal ikke betragtes som en udtømmende liste, der korresponderer én til én med en realisering af IDAs Klimasvar. Listen skal ses som forslag, der supplerer andre gode forslag, som er bragt i spil af klimaerhvervspartnerskaberne og Klimarådet samt andre deltagere i debatten om en dansk klimahandlingsplan. I den færdige rapport står anbefalingerne under hvert kapitel.

Klimasvaret skal indledes med en række tværgående anbefalinger.

- Danmark har brug for en langsigtet vision og en aktiv energiplanlægning. Energiplanlægningen skal både ske nationalt i energi- og klimaplaner og lokalt/regionalt i relation til den kommunale planproces.
- Forskning, udvikling og demonstration indenfor energi- og transportløsninger er nødvendigt for, at Danmark kan nå sine klimamål.
- Danmark har brug for en revision af afgift- og tarifysystemerne indenfor transport og energi, så afgifter og tariffer bidrager til – og ikke modarbejder – den grønne omstilling.

Virkemidler, der fremmer omstillingen på varmeområdet

Et mål om 12-15 pct. besparelser i 2030 kræver meget højere opmærksomhed på energi ved planlagte generelle renoveringer. Forbruget i bygninger skal reduceres med over 1,5 pct. pr. år. Indsatser og virkemidler skal have særlig fokus på bygninger fra før 1980.

- Udvidelse af begrebet "energieffektiv bygning" så der stilles krav til såvel varmeforbrug (kWh/m²) som lavtemperaturforsyning (55 frem/25 retur) som opvarmningsform (fjernvarme hvis muligt ellers varmepumpe).
- Belønning af energirenoverede bygninger enten via reduceret ejendomsskat og/eller krav til opgradering ved salg. Oplysninger til nye ejere ved salg er vigtige.
- Kravene til klimaskærmen i BR2018 er tilstrækkelige mht. mål for klimaskærmen til nybyggeri. Der er brug for mere fokus på de eksisterende bygninger bl.a. på, at de ved renoveringer overholder kravene i bygningsreglementet.
- Bygningsreglementet skal adskille produktion og forbrug fremover, så VE eller varmepumper ikke kan tælle med som forbedringer i klimaskærmen.
- Der er behov for en adskilt politik for klimaskærmen, for solceller og for udbredelse af fjernvarme/varmepumper. Fremtidige stramninger af Bygningsreglementet skal også have fokus på indlejret energi og CO₂ i bygningsmaterialer og på, at bygningen understøtter god adfærd.
- Fjernelse af barrierer for udnyttelse af overskudsvarme fra industri og datacentre til fjernvarmen.
- Fjernelse af barrierer for udbygning med store varmepumper i fjernvarmesystemerne (afgifter, elnettariiffer og kraft/varme-krav).
- Øget statslig og kommunal integreret energi- og varmeplanlægning. Opgaver vedr. Opgaver vedr. fjernvarmeområder, realisering af energibesparelser, arealmæssige barriere for geotermi, store varmepumper, store varmelagre
- Forbud mod olie- og gasfyr fra 2029. Forbud nye fyr fra 2021- evt. med dispensationsmulighed hvis der er lavet en kontrakt om tilslutning af fjernvarme.

Virkemidler, der fremmer omstilling i industrien

- Afgiftsreform, der understøtter energieffektivitet samtidigt med elektrificering og evt. fleksibelt elforbrug. Dette omfatter både elafgifter og brændselsafgifter. Forhøjelsen af afgifterne bør suppleres med en aftaleordning, som vi kender den.

- Flere midler til energirådgivning suppleret med tilskud, der reducerer tilbagebetalingstider. Tilskud kan evt. finansieres af el- og CO2-afgifter på industrien.
- Målrettet rådgivning til industri om konvertering/omstilling til el og biogas, fx rejsehold som en del af offentlig energispare ordning.
- I samarbejde med pensionskasserne etableres en finansieringsordning, hvor virksomheder kan få lavt forrentede lån til investeringer i større projekter, fx varmepumper.
- Der bør udpeges arealer til datacentre, hvor datakapacitet, el og varmeudnyttelse er planlagt nøje. Dette vil sammen med fjernelse af barrierer for udnyttelse af overskudsvarmen for datacentre sikre, at vi kan bruge overskudsvarmen i det danske energisystem.
- Forsknings og udviklingsmidler til høj-temperaturprocesser, elektrificering af intern transport (diesel/benzin til el).

Virkemidler, der fremmer omstilling af transportsektoren

- Indførelse af road-pricing med henblik på at omlægge (alle eller dele af) danske bilafgifter væk fra registrerings- og vægtafgifter og over på kørselsafgifter med forskellige priser i forskellige zoner.
- Gradvist (tid og sted) indførelse af zoner i de større byområder, hvor der kun må bruges el-køretøjer.
- Udarbejdelse af national plan for styrkelse af energieffektive transportformer som tog, metro, cykeltransport mv.
- Sikre en balance i nye infrastrukturinvesteringer mht. vej og kollektiv transport, så der anvendes flest midler til at øge mobilitet i energieffektive transportformer som tog, metro, cykelstier mv.
- Stille krav om el i udbud af busruter og sætte krav i offentlige udbud om elektrificering af varebiler og andre køretøjer til erhverv.
- Nationale mål for elektrificering af personbiler og varebiler.
- Iblandingskrav af elektrofuels for lastbiler (20 pct.), skibe (10 pct.) og fly (2 pct.), gerne med mulighed for målopfyldelse med elektrificering (EU's direktiv om vedvarende energi (RED II) kræver at medlemslandene selv definerer, hvilke CO2-kilder tæller med i VE-målet for transport).
- Danmark skal arbejde for en fælles europæisk aftale for flyafgifter.
- En dansk strategi for elektrolyse og elektrofuels, handlingsplan innovationsmarked, forskning.

Virkemidler, der fremmer omstilling i elsektoren

- Udarbejdelse af national plan for hensigtsmæssig udbredelse af solceller.
- Omlægning af elafgifter på private forbrug, så rabatten på elvarme og varmepumper ikke gør, at marginalen har lave afgifter. Konkret foreslår vi, at afgiftsrabatten for elforbrug over 4000 timer erstattes af, at afgiftslettelsen til varmepumper gøres afhængig af, at der opsættes en særskilt måler til varmepumpen, og at der stilles krav til effektiviteten af varmepumper, herunder at afgiftslettelsen ikke gælder for direkte brug af elvarme. Evt. kan ordningen også gøres betinget af, at der investeres i en vindmølleandel svarende til forbruget i varmepumpen.
- Lokalt ejerskab af land-vindmøller fremmes blandt andet ved at tilbyde, at fjernvarmeværker kan købe andele af lokale vindmøller og opnå en afgiftslettelse (evt. ligestilling med individuelle varmepumper som nævnt overfor).
- Investeringerne i de mange offshore-vindkraftanlæg skal gøres til en folkesag, hvor borgere i Danmark kan blive medejere. Landvind har også uudnyttede muligheder for folkeligt ejerskab.
- Udbredelse af intelligent styring og måling af elforbrug kombineres med identifikation af el-slugere og rådgivning om at nedbringe elforbruget.

Læs den fulde rapport og alle forslag til virkemidler i: [IDAs Klimasvar -Transport og energiløsninger 2030](#) (Lund, H., Mathiesen, B. V., Thellufsen, J. Z., Sorknæs, P., & Skov, I. R. (2020). *IDAs Klimasvar: Transport- og energiløsninger 2030*. Ingeniørforeningen IDA)